

Dosarul nr. 2r-156/24
2-20012753-01-2r-27032024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.54/39 împotriva lui Grigore Olișevschi și Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și restituit apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 29 ianuarie 2020, SA „Termoelectrica”, în interesele APLP nr. 54/39, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcursul examinării cauzei împotriva lui Grigore Olișevschi și Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul pârâților Grigore Olișevschi și Consiliul municipal Chișinău în beneficiul APLP nr. 54/39 a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 67 427,08 de lei, acumulată până la 31 decembrie 2022, pentru apartamentul nr. 35 din str. Alecu Russo, 59/3, mun. Chișinău și a cheltuielilor de judecată în beneficiul SA „Termoelectrica”, în mărime de 2 022,81 de lei (1 573,99 de lei achitați inițial la depunerea acțiunii și 448,82 de lei achitați ca diferență a taxei de stat pentru depunerea cererii de majorare a cuantumului) (f. d. 3-5, 41, 85-85-verso).

Prin hotărârea din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul lui Grigore Olișevschi în beneficiul APLP nr. 54/39 suma de 16 296,38 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru perioada iulie 2019 – 31 decembrie 2022.

S-a încasat din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul APLP nr. 54/39 suma de 51 130,70 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru perioada de până în iulie 2019.

S-a încasat din contul lui Grigore Olișevschi în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 488,89 de lei, cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 1 533,92 de lei, cu titlu de taxă de stat.

În rest, pretențiile formulate au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a încasat din contul lui Grigore Olișevschi în beneficiul statului suma de 102,85 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei (f. d. 100, 108-111).

La 20 iunie 2023, Consiliul municipal Chișinău a declarat apel nemotivat, iar la 27 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 103-103-verso, 122-123-verso).

Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și restituit apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 126-130).

La 21 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen, admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare (f. d. 134-135-verso).

În motivarea recursului, a invocat că nu a cunoscut despre existența litigiului, iar dispozitivul hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționat la 19 iunie 2023, conform documentului de intrare înregistrat în cadrul ghișeului unic, sub numărul de intrare 3965, astfel solicită repunerea apelului în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii contestate a fost expediată la 09 februarie 2024, la adresa electronică a Consiliului municipal Chișinău, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 131-132).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul prin intermediul poștei electronice la 21 februarie 2024, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 17 mai 2023, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 18 mai 2023.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 17 mai 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 18 mai 2023, ultima zi a termenului fiind data de 16 iunie 2023 (zi de vineri).

Materialele cauzei civile atestă că, la 31 mai 2023, instanța de fond a expedit copia dispozitivului hotărârii la adresa Consiliului municipal Chișinău (f. d. 102), însă date care ar confirma recepționarea acestuia, lipsesc.

Luând în considerație aspectele enunțate Completul de judecată constată că prima instanță și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de înștiințare a părții în proces despre litigiul dedus judecății.

Cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Consiliul municipal Chișinău, la 20 iunie 2023, concomitent solicitând și repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că Consiliul municipal Chișinău, drept temei pentru repunerea în termen, a invocat faptul că nu a cunoscut despre existența litigiului, iar dispozitivul hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționat la 19 iunie 2023, conform documentului de intrare înregistrat în cadrul ghișeului unic, sub numărul de intrare 3965.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste concluziile instanței de apel, precum că aceste alegații sunt neîntemeiate și nu constituie temei de repunere în termen, or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia.

Cu toate acestea însă, apelul nu a fost depus în termenul legal.

Cu referire la argumentele invocate de către recurent, precum că nu a cunoscut despre existența litigiului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție le va aprecia critic, ca fiind neîntemeiate.

În acest sens, din materialele dosarului rezultă că, potrivit încheierii din 18 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ședința de judecată a fost fixată pentru 25 ianuarie 2023 ora 11:00 (f. d. 67).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 ianuarie 2023 ora 11:05 se atestă că Consiliul municipal Chișinău în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind înștiințat legal prin citație cu aviz de recepție, DS8008009344AS (f. d. 68, 70). Ședința de judecată a fost amânată pentru 05 aprilie 2023 ora 10:00 (f. d. 76-77).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 05 aprilie 2023 ora 11:04 se atestă că Consiliul municipal Chișinău în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind înștiințat legal prin citație cu aviz de recepție, DS8008104206AS (f. d. 79-80). Ședința de judecată a fost amânată pentru 17 mai 2023 ora 10:30 (f. d. 89-91).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 mai 2023 ora 10:32 se atestă că Consiliul municipal Chișinău în ședința de judecată nu s-a prezentat (97-99), fiind înștiințat legal prin intermediul poștei electronice la 25 aprilie 2023 (f. d. 94).

Cauza a fost examinată în fond, cu pronunțarea dispozitivului hotărârii (f. d. 100).

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 28 noiembrie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău împotriva hotărârii din 17 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău.

Se menține încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.54/39 împotriva lui Grigore Olișevschi și Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni